

ת"פ 40615/12/09 - א"ס נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 40615-12-09 מדינת ישראל נ' א"ס (עציר)

בפני
המבקש
נגד
המשיבה
כבוד השופטת יפעת שיטרית
א"ס
מדינת ישראל

החלטה

בפניי בקשה בהתאם להוראת סעיף 80(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ולפיה, עותר המבקש לחייב את המשיבה בגין הוצאות הגנתו ופיצוי בגין תקופת מעצרו ובכלל זה אובדן שכר בתקופת מעצרו ושהייתו בתנאים מגבילים, בסכום כולל של 1,123,097 ₪, בגין ההליך הפלילי אשר התנהל כנגדו במסגרת ת"פ 40615-12-09, של בית משפט זה.

לטענת המשיבה, דין הבקשה להידחות.

מבוא:

1. כנגד המבקש הוגש לבית משפט זה כתב אישום, בו יוחסו לו העבירות כדלקמן:
 - א. פציעה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיפים 334 ו-335(א)(1) + (ב) לחוק העונשין.
 - ב. תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 380 בצירוף סעיף 382(ג) לחוק העונשין.
 - ג. תקיפה בנסיבות מחמירות (מספר מקרים) - עבירה לפי סעיפים 379 + 382(ב)(1) לחוק העונשין.
 - ד. היזק לרכוש בזדון - עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

2. בעובדות כתב האישום נטען, בתמצית, כי המבקש תקף את המתלוננת, רעייתו, במספר מקרים שונים, דחף אותה, סטר לה ובעט בה וזאת לאחר שהטיחה בו את חשדה לפיו, הוא בוגד בה. כן נטען, כי באחד המקרים, לאחר שעזב המבקש את דירתם המשותפת, הגיע המבקש לדירה על מנת לאסוף את חפציו, ולאחר חילופי דברים עם המתלוננת, דחף אותה בחוזקה כך שראשה הוטח במשקוף, השתולל במטבח בנפצו צלחות וכוסות תוך הטחתן ברצפה, ובהמשך נטל סכין, ניגש אל המתלוננת וחתך אותה באמצעות

מספר חתכים בזרועותיה, עת הרימה את ידיה כדי לגנון על פניה (להלן: "החתכים").

3. המבקש כפר במיוחס לו בכתב האישום וטען, כי מדובר בעלילה שרקמה המתלוננת, בעקבות הפצרותיו של המבקש לסיים את הליכי הגירושים ביניהם. כן טען, כי אמנם התקיימה בינו לבין המתלוננת שיחה במועד הרלוונטי, אולם היא לא כללה כל אלימות מצדו כלפי המתלוננת, כמתואר בכתב האישום. בנסיבות אלה, נקבע התיק לשמיעת ראיות הצדדים. לאחר שמיעת ראיות הצדדים, הוגשו סיכומי הצדדים בכתב וכן נשמעה השלמת סיכומי הצדדים בעל פה ביום 11.6.14.

במעמד זה, ובהתאם לעמדתה, כפי סיכומיה בכתב ובעל פה, חזרה בה המשיבה מן המיוחס למבקש, ככל שהדבר מתייחס לעובדות המקימות את הוראת החיקוק שעניינה, פציעה בנסיבות מחמירות אשר יוחסה לו בכתב האישום ועתרה שלא להרשיעו בעבירה זו, זאת לאור חוות הדעת הסותרות מטעם מומחי הצדדים באשר לחתכים על זרועותיה של המתלוננת, כמו גם חילוקי הדעות בין מומחי המכון לרפואה משפטית ולאחר שהגיעה לכלל מסקנה, כי לא יעלה בידה להוכיח מעבר לספק סביר, כי החתכים נגרמו על ידי המבקש. לפיכך, ניתנה במועד זה הכרעת דין חלקית ולפיה, זוכה המבקש מעבירה זו.

4. ביום 17.11.14 ניתנה הכרעת דין משלימה, בגדרה זוכה המבקש מיתר המעשים והעבירות שיוחסו לו בכתב האישום וזאת מחמת הספק. יוער, כי נימוקי הכרעת הדין המפורטים ניתנו ביום 1.3.15.

5. במסגרת הכרעת הדין המשלימה נקבע, כי מקום בו נותר "ספק סביר" ממשי באשר לחלק הארי בעדות המתלוננת, ככל שהדבר מתייחס לביצוע החתכים, הרי שיש לכך השלכה ישירה וממשית באשר לאפשרות לתת אמון מלא ביתר חלקי עדותה ולבסס עליהם ממצאים מעבר לכל "ספק סביר" להוכחת המיוחס למבקש בחלק השיוירי של כתב האישום. כן נקבע, כי עדותה של המתלוננת עשויה מקשה אחת, אשר איננה ניתנת הגיונית לפיצול ואשר לא ניתן לפצלה באופן מלאכותי ולערך אבחנה בין חלקיה השונים ומכאן, שאין מקום במקרה דנן לנקוט ב"פלגין דיבורא" ו"הספק הסביר" שקם באשר לחלקה הארי של עדות המתלוננת קם וניצב גם באשר לחלקה האחר. כך, הגעתי לכלל מסקנה, כי במקרה דנן, נמצאו חסרים את התשתית העיקרית לביסוס המיוחס למבקש בכתב האישום בחלקו השיוירי, מעבר לכל "ספק סביר", ומקום בו קם בליבנו ספק באשר לתשתית העיקרית, היא עדות המתלוננת, הרי שאין בסתירות ובתהיות שעלו באשר לעדות המבקש, כדי למלא את החסר הראיתי הקיים בתשתית שהוצגה. לאור האמור, זוכה המבקש מהעבירות הנותרות שיוחסו לו בכתב האישום וזאת מחמת הספק.

6. בנסיבות אלו, עותר המבקש, כאמור, לפצותו בגין תקופת מעצרו, ובכלל זה בגין הפסדי השכר שנגרמו לו בתקופת מעצרו ובתקופת שהייתו בתנאים מגבילים ולחייב את המשיבה בהוצאות ההגנה במשפטו.

טיעוני המבקש:

7. בפתח בקשתו טען המבקש, כי הוא אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי, אשר חייו התהפכו באחת, כאשר המתלוננת גמרה אומר להחריב את חייו מתוך נקמנות ורוע לב. כן טען, כי הוא "נטחן", כהגדרתו, בין גלגלי שיניה של מערכת המשפט שנים רבות, בהליך מייסר, משפיל וכואב, במהלכו ניטלה ממנו הזכות הבסיסית, להיות אדם חופשי.
8. כן טען המבקש, כי משך תקופה של כשנה הוא היה נתון במעצר מאחורי סורג ובריה, ומשך ארבע שנים נוספות היה נתון בתנאים מגבילים כאלה ואחרים. כן טען, כי הורחק מבית מגוריו בצפת, שם היה מרכז חייו, ונאלץ לעבור להתגורר בעיר מעלות בבית חבירו, עת המתלוננת רוקנה את חשבון הבנק המשותף לה ולמבקש, נטלה את כל רכושו, התגרשה מהמבקש ועברה, למיטב ידיעתו, להתגורר במקום אחר עם אחר, בעוד שתנאי שחרורו של המבקש מנעו ממנו מלעשות דבר.
9. במסגרת בקשתו מתאר המבקש את השתלשלות העניינים החל מיום מעצרו לצרכי חקירה ועד למועד מתן הכרעת הדין וכדלקמן:
- א. ביום 28.12.09, בשעות הלילה, נעצר המבקש בחשד לביצוע עבירות אלימות כנגד המתלוננת, כאשר לטענתו, השניים חיו בנפרד מזה כשבוע, לאור בקשתה של המתלוננת, כי יעזוב את דירתם המשותפת.
- ב. ביום 31.12.09 הוגש כנגד המבקש כתב אישום נשוא התיק כאן, בגין העבירות כמבואר בפתיח החלטה זו.
- ג. המבקש נותר במעצר מאחורי סורג ובריה מיום 28.12.09 ועד ליום 4.3.10.
- ד. ביום 5.3.10 שוחרר המבקש בתנאים מגבילים, הכוללים מעצר בית מלא, בו שהה עד ליום 7.7.10. לטענת המבקש, מפקחיו במקום מעצר הבית היו זוג מבוגר, אשר סבל מבדיקות חוזרות ונשנות של משטרת ישראל לבדיקת שמירת תנאי השחרור, ובכלל זה ביקורים מספר פעמים ביום ואף באישון לילה, עד כדי הפיכת שגרת חייהם לבלתי אפשרית. בעקבות האמור, ביקשו מפקחיו להפסיק את הפיקוח עליו.
- ה. ביום 8.7.10, בעקבות בקשת המפקחים, כאמור, להפסקת הפיקוח, ובהיעדר קרובי משפחה נוספים בארץ, שב המבקש למעצר מאחורי סורג ובריה.
- ו. ביום 28.12.10, זוכה המבקש מהמיוחס לו בכתב האישום, כפועל יוצא מביטול כתב האישום מחמת אי התייצבותה של המשיבה לדיונים בעניינו, מפאת שביתת הפרקליטים הממושכת, והוא שוחרר ממעצרו.
- ז. ביום 18.1.11, התקבל ערעור המשיבה על זיכוי של המבקש כאמור, והתיק הוחזר לבית משפט

השלום להמשך דיון לגופו של עניין.

ח. לטענת המבקש, הוא שב לשהות בתנאי מעצר בית חלקיים מיום 22.2.11 ועד ליום 16.1.13, לרבות הגבלות משמעותיות בחירותו, ללא יכולת לצאת מגבולות העיר מעלות, שם עבר להתגורר.

ט. ביום 16.1.13, שונו תנאי שחרורו של המבקש, כך ששהה בתנאי מעצר בית ליליים בין השעות 6:00 - 22:00, בעיר מעלות, וזאת עד לזיכויו ביום 17.11.14.

10. כך טוען המבקש, כי הוא היה נתון בתנאים מגבילים במשך 5 שנים, ללא יכולת לבקר את משפחתו הנמצאת ברוסיה, עם הגבלות ממשיות בתנועה ועם ניתוק מלא מעיר מגוריו, צפת. כן לטענתו, למרבה מזלו, חבריו ממקום עבודתו הסכימו, כי יתגורר אצלם בעיר מעלות וכן מעסיקיו הסכימו, כי יעבור לעבוד בסניף המצוי בעיר מעלות. לטענת המבקש, האמון לו זכה מצד חבריו לעבודה, היה חבל ההצלה הנפשי והכלכלי עבורו, בעזרתו צלח תקופה זו.

11. עוד הוסיף המבקש, כי בקשתו לחייב את המשיבה בהוצאות ובפיצוי מתבססת על הוראת סעיף 80(א) לחוק העונשין, בהפנותו לתנאי הסף הקבוע בסעיף זה לפיו, יהא זכאי לפיצוי נאשם אשר יצא זכאי בדינו ולחילופין, משכתב האישום נגדו בוטל, בהתאם להוראת סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "**החסד"פ**"). כן הפנה המבקש למטרות העיקריות של מנגנון הפיצוי הקבוע בסעיף זה ובהן, הצורך בהחזר הוצאות ובפיצוי בגין הנזק הברור שנגרם לנאשם עקב ההליך הפלילי ושליטת חירותו, עיקרון הצדק המתקן והשבת המצב לקדמותו, פיזור הנזק הכרוך בהליך על החברה בכללותה וכן האפשרות לחסכון בהתדיינות בבתי המשפט האזרחיים במקרים המתאימים.

12. המבקש הזכיר, כי הוא זוכה מהעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות אשר יוחסה לו בכתב האישום, לאחר שהמשיבה חזרה בה מאישום זה. לטענתו, אישום זה היווה את האישום המרכזי בכתב האישום ומכאן, שהיה העוגן המרכזי לשהייתו במעצר משך תקופה ארוכה וקשה כאשר, בהכרעת הדין המשלימה מיום 17.11.14, זוכה המבקש מיתר העבירות והעובדות שיוחסו לו בכתב האישום, וזאת מחמת הספק.

13. כן טען המבקש, כי חקירה הולמת וממצה בטרם הגשת כתב האישום, הייתה מונעת את הגשת כתב האישום, המבוסס בלעדית על טענות המתלוננת. לטענתו, התנהלות המשטרה והמשיבה במהלך המשפט מצביעה על קיומם של מחדלי חקירה. לדידו, חקירה ראויה, הייתה מונעת את הגשת כתב האישום.

כך טען, כי המשטרה ניהלה חקירת בזק ותוך ימים ספורים הוגש כנגדו כתב האישום ובצדו בקשה למעצר עד תום ההליכים. בהקשר זה הדגיש, כי כתב האישום מבוסס רובו ככולו על עדות המתלוננת בצירוף תיעוד רפואי, זאת עוד בטרם היו בידי המשיבה תמונות המתעדות את החתכים בידה של המתלוננת, לרבות סימני החתכים המסבירים את אופן התרחשותם. כך הוסיף וטען, כי החתכים על ידי המתלוננת לא נבדקו בידי מומחה רפואי

מטעם המשיבה עובר להגשת כתב האישום, אלא רק לאחר שהוגשה חוות דעת מטעם המבקש לעניין זה ואז ביקשה המשיבה להגיש חוות דעת נגדית מטעמה. כך טען, כי גרסת המבקש כלל לא נבדקה וכי בדיקת המתלוננת ע"י מומחה לרפואה משפטית עוד במהלך החקירה, היה בה כדי לתמוך בגרסת המבקש ולהוכיח, כי אין ממש בטענות כנגדו וכי הינו דובר אמת. עוד טען, כי תיאורה של המתלוננת את האירוע בשחזור שנערך עמה, אינו עולה בקנה אחד עם האמור בהודעתה במשטרה באשר לאופן ביצוע התקיפה ודרך ההתגוננות, אולם סתירות אלו לא נבדקו. כן טען, כי הסכין אשר שימשה לטענת המתלוננת לביצוע החתכים, לא נשלחה לבדיקת טביעות אצבע ביחס לשאלת אחיזתו של המבקש בסכין.

לטענת המבקש, בחינה סבירה וראויה של חומר הראיות שנאסף, הייתה מביאה את המשיבה למסקנה, כי אין להעמידו לדין שכן, אין "ציפייה סבירה", כהגדרתו, להרשעתו.

14. עוד טען המבקש, כי ניהול עיוור של ההליך ע"י המשיבה, בהתעלם מטענותיו, בצירוף שביתת הפרקליטים שהתרחשה במהלך הדיונים, הביאו להימשכות ההליכים ולהגדלת סבלו של המבקש. לטענתו, המשיבה ניהלה כנגדו משפט סרק, כאשר רק בשלב הסיכומים, ולאחר חמש שנים בהן נגרם לו עינוי דין והוגבלה חירותו, השכילה המשיבה להבין, כי עליה לסגת מהאישום המרכזי והעיקרי נגדו ואולם, גם אז לא חזרה בה מכתב האישום במלואו, אלא עמדה על הרשעתו ביתר העבירות שיוחסו לו.

15. לטענת המבקש, המקרה דנן עומד בכל התנאים הנדרשים לפי סעיף 80 לחוק העונשין ובהתאם לפסיקה, בכדי לזכותו בפיצויים הן בגין תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריח, הן בגין שלילת חירותו בהמשך והן בגין הוצאות משפט ועדים מומחים בהן נשא, על מנת להוכיח את חפותו.

16. כך טוען המבקש, כי "לא היה יסוד לאשמה כנגדו", שכן, לטענתו, די היה בשקידה ראויה של המשיבה על חומר הראיות עובר להגשת כתב האישום, כדי להגיע למסקנה, כי גרסתה של המתלוננת, השחזור שנעשה, היעדר ממצאים על המבקש או על בגדיו ובעיקר צורת החתכים על ידיה של המתלוננת, מעידים כולם, כי מדובר בפגיעה עצמית. כן לטענתו, די בבדיקת טענות המתלוננת באשר לחתכים בידה, כדי להשמיט את הבסיס לכתב האישום, בהיותה עדות בלתי מהימנה בעליל. כן הוסיף, כי החתכים על ידיה של המתלוננת צולמו רק לאחר הורדת התחבושות, זאת לאחר שכתב האישום כבר הוגש והמבקש היה עצור עד לתום ההליכים כנגדו. כן לטענתו, יכולה הייתה המשיבה, עוד בשלב החקירה, להגיע אל המסקנה אליה הגיעה בשלב הסיכומים, בעקבותיה חזרה מהאישום המרכזי כנגד המבקש.

17. לחילופין, טען המבקש, כי קמה לו עילה לפיצויים גם על פי השיקול הרחב יותר של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". בהקשר זה טען, כי הנו עומד בכל התנאים לקבלת פיצוי בהתאם לעילה זו, וזאת על פי ההלכות שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון, תוך הפניה לפסיקה זו. כך הדגיש המבקש, כי הינו אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי, אשר לאחר חקירת בזק נשלח למעצר וחירותו נשללה. כן טען, כי הוא שיתף פעולה בחקירותיו באופן עקבי, הגיע לדיונים בעניינו ולא נרשמה לחובתו כל הפרה של תנאי שחרורו הקשים בהם היה נתון משך מספר שנים. מאידך, טען, כי המשיבה התרשלה בניהול הדיונים, האריכה את

ההליך שלא לצורך, לא הצטיידה בחוות דעת רפואית מבעוד מועד, הגם שידעה, כי בכוונת המבקש להגיש חוות דעת מטעמו במהלך ניהול הגנתו וביקשה להעיד מומחים מטעמה לאחר שלב ראיות ההגנה. כן הזכיר את שביתת הפרקליטים שהתקיימה במהלך ניהול ההליך. לטענת המבקש, רק לאחר שהבינה, כי כשלו כל הדרכים, חזרה בה המשיבה מהאישום העיקרי, אולם גם אז עמדה על הרשעתו של המבקש ביתר העבירות, בכדי להצדיק את אופן התנהלותה בתיק זה.

18. לטענת המבקש, אופן התנהלות החקירה, התנהלות המשיבה בדיוני בית המשפט, חוסר רצונה של המשיבה להקשיב לטענות ב"כ המבקש, העובדה, כי זוכה זיכוי מלא מהעבירה העיקרית שיוחסה לו וכן נסיבותיו האישיות, מקנים לו עילה לפיצוי הקבוע בסעיף 80 לחוק העונשין. המבקש שב והדגיש את הגבלת חירותו משך שנים בהן התנהל ההליך הפלילי, אובדן חייו כפי שהכיר עד לאותה העת, אובדן השליטה על חייו, ההיכרות עם נורמות עברייניות, תנאי מעצרו הקשים, עינוי הדין שנגרם לו במהלך הדיונים, סבלו הרב והנזק הנפשי שנגרם לו, כמו גם הנזק החברתי והתדמיתי נוכח תיוגו כעבריין.

19. נוכח כל האמור לעיל, טוען, אפוא, המבקש, כי חישוב הסכום המגיע לו מעוגן בתקנות סדר הדין הפלילי (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב - 1982 (להלן: "**התקנות**") וכי יש לפצותו בגין שני ראשי נזק והם: אובדן הכנסה - בחישוב ימי השכר שהפסיד המבקש בימי מעצרו, ותשלום הוצאות הגנה - לפי מפתח של הליך ראשוני ומספר ישיבות בכל ערכאה. כן הוסיף, כי במפתח הפיצויים הקבוע בתקנות, אין כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפסוק פיצוי בגין ראשי נזק נוספים שעניינם, פגיעה בחירות, עוגמת נפש וחוסר אונים, תחושות הנלוות למקרים כגון דא, בהם נפגעת חירותו של אדם. לתמיכה בעמדתו זו, הפנה המבקש לפסיקה במקרים בהם נפסקו פיצויים בגין מעצרו של אדם. באשר לחישוב הפיצוי בגין ימי המעצר בפועל, טען המבקש, כי קיימת מגמה בפסיקה לפיה, יש להתחשב גם בתקופה בה היה הנאשם נתון בתנאים מגבילים.

20. לפיכך, עותר המבקש, אפוא, לפיצוי בסך ₪ 83,762 בגין תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריח והפסדי השכר שנגרמו לו בגין מעצרו, משך 217 ימים, זאת בהתאם לסעיף 8א לתקנות.

כן עותר המבקש לפיצוי בסך ₪ 16,083 בגין התקופה בה שהה בתנאי מעצר בית מלא והפסדי השכר שנגרמו לו בגין תקופה זו, משך 125 ימים. בעתירתו לפיצוי בראש נזק זה, נסמך המבקש על פסיקה רלוונטית.

נוסף על הפיצוי בגין אובדן הכנסתו בתקופות מעצרו כאמור, עותר המבקש לפיצוי בגין נזק בלתי ממוני ובכלל זה, הגבלת חירותו, עוגמת נפש וכאב וסבל, בסך ₪ 965,750. זאת, בגין הסבל והעינוי שנגרם לו בתקופות מעצרו מאחורי סורג ובריח וכן בתנאים מגבילים בהיקפים משתנים, משך 1,707 ימים. לעניין זה, הפנה המבקש לשורה ארוכה של החלטות.

כן עותר המבקש לפיצוי בסך ₪ 44,272 בגין שכ"ט עו"ד, הכוללים החזר הוצאות בסך ₪ 29,516 בתוספת 50%, בהתאם לסעיף 9(ב) לתקנות, זאת לאור משך ניהול ההליך ואופן התנהלות המשיבה.

נוסף על כך, עותר המבקש לפיצוי בסך ₪ 13,230 בגין הוצאות משפט, ובכלל זה הוצאות עבור חוות דעת מומחה מטעמו, הוצאות צילום והוצאות נסיעה וחניה.

21. בתשובתו לתגובת המשיבה, טען המבקש, כי הוא מצר על כך שהמשיבה חוזרת בגדר ההליך הנוכחי על אופן התנהלותה בהליך העיקרי, כך שתחת ניסיון להגיע להסכמות עם המבקש, עומדת היא על טיעוניה מתוך נקודת מבט צרה ומוגבלת. כן חזר המבקש על טענותיו באשר לחסר בראיות בתחום הרפואה המשפטית לתמיכה באמור בכתב האישום, כמו גם על טענותיו באשר לחסר הסבירות שבחוות הדעת שניתנה לבסוף לבקשת המשיבה מאת "המכון לרפואה משפטית". באשר לטענת המשיבה לשיהוי בהגשת בקשתו לפיצויים, טען המבקש, כי מדובר בתביעה במישור האזרחי, אשר טרם התיישנה. כן הבהיר באשר לעיתוי הגשת הבקשה, כי נדרשה לו שהות להתארגנות ולהחלמה נפשית בטרם ישוב לשערי בית המשפט. באשר לטענת המשיבה, כי חלק מהנזק לו טוען המבקש אינו בא במסגרת סעיף 80 לחוק העונשין, שב והפנה המבקש למגמה בפסיקה לכריכת מכלול הנזקים במסגרת הדיון בבקשה על פי סעיף זה, זאת במטרה להפחית מהעומס הרובץ על בתי המשפט.

22. בדיון אשר התקיים בפניי ביום 21.9.16, הפנה המבקש לנימוקי בקשתו וכן לאמור בתשובתו לתגובת המשיבה. בדיון שהתקיים ביום 25.1.17, לאחר שלא עלה בידי הצדדים להגיע להסכמות, חזר המבקש על טיעוניו והדגיש, כי המדובר בתיק חמור בעל חשיבות ציבורית, אשר נוהל באופן בעייתי על ידי הפרקליטות ואף זכה על רקע זה לחשיפה תקשורתית. כן ציין, כי פסיקת פיצויים כפי עתירתו של המבקש בהליך זה, עשויה לחסוך את הצורך בהגשת תביעה אזרחית מצדו בעתיד, על כל הכרוך בכך.

23. ביום 28.5.17 הגיש המבקש "בקשה והודעה לבית המשפט" במסגרתה הפנה לדו"ח ביקורת 5/15 אשר נערך על ידי נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה ופורסם במועד הגשת הבקשה וההודעה האמורות (להלן: "**הדו"ח**"). כך נטען, כי בדו"ח נכלל תיאור עובדתי מלא ומפורט בדבר התנהלות המשיבה בתיק זה וכי בסיכומם של דברים נכתב שם, בין היתר, כי יכול ובשל התנהלות לקויה של פרקליטות המחוז, כמפורט בדו"ח, שהה המבקש במעצר תקופה ארוכה, בהמשך היה במעצר בית ולאחר מכן שוחרר בתנאים מגבילים למשך זמן רב, שהגבילו את חירותו. לטענת המבקש, דו"ח זה סותם את הגולל על טענות המשיבה ולפיהן, פעלה במקרה זה ללא רבב. כן לטענתו, בדו"ח נקבעה מפורשות אחריות המשיבה להגבלת חירות המבקש, בגין התנהלות לקויה. לאור האמור, עתר המבקש לקבלת בקשתו לפסיקת פיצויים במלואה.

24. בתשובתו לתגובת המשיבה להודעה האמורה, ציין המבקש, כי הוא מצר על כך שהמשיבה אינה נוטלת אחריות על התנהלותה כפי המתבקש בנסיבות העניין. כן טען, כי צו איסור הפרסום שניתן במסגרת בג"צ 2683/16, אליו הפנתה המשיבה, נוגע אך ורק לצדדים לדיון שהתקיים שם ולאיסור פרסום שם המבקש בדו"ח המבקר ואין בו כדי למנוע מהמבקש את זכויותיו על פי דין, בטיעוניו כנגד המשיבה. מכל מקום, ציין, כי הוא אינו נדרש לצו האמור, לאור העובדה, כי באין בבקשתו בהליך דן כדי להוות תובענה אישית כנגד פרקליט זה או אחר. כך טען, כי אין צורך להידרש למסקנות המבקר, שעה שניתן להגיע לאותן המסקנות מתוך מסכת העובדות שנפרשה בפני בית המשפט.

בהקשר זה פירט, כי המשיבה הסתירה את דבר קיום הפגישה במכון לרפואה משפטית ביום 13.3.11, שם נאמר למשיבה, כי יכול ומדובר בפגיעה עצמית של המתלוננת, זאת, אף שמדובר בחומר חקירה לכל דבר ועניין. נטען,

כי דעה זו ולפיה, יתכן ומדובר בפגיעה עצמית, היה בה כדי להטיל ספק ולמנוע את המשך ההליכים במשך שנים רבות לאחר מכן. כך נטען, כי למבקש נכתב שלא ניתן לקבל את עמדתו שמדובר בפגיעה עצמית וכי דבר הפגישה בין ב"כ המשיבה לבין מומחי המכון לרפואה משפטית, כמו גם סיכומי הפגישה, הגיעו לידי המבקש רק לאחר קבלת תיק העבודה מהמכון לרפואה משפטית, בשלהי שנת 2012. עוד טען המבקש, כי למרות הספקות הקיימים, האפשרות לקיום פגיעה עצמית לא עלתה כלל בחוזה"ד שהוגשה סופו של יום מטעם המשיבה, זאת, כאשר המשיבה לא עשתה דבר כדי להבהיר עניין זה מיוזמתה, או לדורש את תיקון חוזה"ד בהתאם. כך, המשיבה כשלה בחובתה לגילוי חומרי חקירה, נהגה בחוסר יושר כלפי המבקש, הגישה חוזה"ד שאינה מדויקת מתוך ידיעה והסתירה עובדות אלה מבית המשפט. בנסיבות אלה, כאמור, הרי שאין המבקש נדרש לדעת המבקש כדי להגיע למסקנות הנובעות מהמסכת העובדתית שהוצגה לעיל.

טיעוני המשיבה:

25. בתגובתה שבכתב, טענה המשיבה, כי דין הבקשה להידחות. בהקשר זה הדגישה, כי סעיף 80(א) לחוק העונשין, מונה שתי עילות לפיצוי נאשם שזוכה. האחת, כי "לא היה יסוד להאשמה" והשנייה, כי התקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". לטענת המשיבה, המבחן שנקבע בפסיקה לבחינת השאלה האם היה יסוד להאשמה, הינו מבחן הסבירות. פירושו של דבר, כי מקום בו נהגה התביעה בסבירות ובזהירות ראויה, לא יקבע, כי לא היה יסוד להאשמה, אף אם בסופו של יום יצא הנאשם זכאי בדינו. רק כאשר התביעה מועלת, או מתרשלת בתפקידה ונוהגת בנאשם שלא בזהירות ראויה ושלא בסבירות, עליה לשאת בהוצאותיו ולפצותו בגין מעצרו או מאסרו. לטענת המשיבה, הגשת כתב האישום כנגד המבקש הייתה סבירה ואף למעלה מכך ונעשתה לאחר בחינה מעמיקה של מארג הראיות ובהתאם לדין.

26. באשר לעילה השנייה שעניינה "נסיבות אחרות המצדיקות זאת", טענה המשיבה, כי עילה זו נועדה להעניק לבית המשפט שיקול דעת רחב, כאשר בפסיקה הותוו קווים מנחים ליישומה. כן טענה המשיבה, כי בפסיקה נקבע, כי בנסיבות מסוימות לא יהא זה מוצדק לחייב את המדינה בפיצוי, כך למשל בנסיבות הקשורות בהתנהגות הנאשם, כגון מקום בו הנאשם בהתנהגותו הביא להעלאת החשדות נגדו, או מקום בו התנהגותו של הנאשם במהלך החקירה והמשפט לא תרמו לחקר האמת.

27. לטענת המשיבה, במקרה דנן אין כל מקום לחייבה בתשלום פיצויים למבקש, שעה שלא קמה אף אחת מהעילות הקבועות בחוק.

28. כך טענה המשיבה, כי לא זו בלבד שחומר הראיות אשר עמד לנגד עיניה בעת גיבוש ההחלטה בדבר הגשת כתב האישום היה מוביל כל "תובע סביר" למסקנה, כי יש להגיש כתב אישום, אלא שגם האינטרס הציבורי חייב זאת בנסיבות דנן. לטענת המשיבה, הראיות שעמדו בפניה והן, עדויות המתלוננת, שהיו על פניהן סדורות, עקביות ומהימנות, הקלטת פנייתה למוקד המשטרה מיד לאחר האירוע הנטען, התייעוד הרפואי והחזותי בעניינה של המתלוננת, עדות בנה של המתלוננת ועדות השכן, תמונות המטבח ההפוך ושברי הכלים המפוזרים בו, ואף גרסת המבקש עצמו בחקירותיו, יצרו כולן תשתית ראייתית איתנה אשר הצדיקה ואף חייבה את הגשת כתב האישום כנגד המבקש.

לכך הוסיפה המשיבה וציינה, כי בטרם הוגש כתב האישום, זומנה המתלוננת למשרדי המשיבה ורואינה ע"י באת כוחה, אשר התרשמה ממנהימנות המתלוננת וכי לא ניכרה בה מגמת הפללה מיוחדת.

29. כן הפנתה המשיבה להחלטת בית המשפט המפורטת בבקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים כנגדו, בגדרה נקבע, כי קיימות ראיות לכאורה בעוצמה מספקת, המצדיקות מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו, תוך דחיית טענות המבקש, כי החתכים שנגרמו למתלוננת מהווים פגיעה עצמית. בעובדה זו, כך טוענת המשיבה, יש כדי לתמוך ולחזק את עמדתה, לפיה, "היה יסוד להאשמה".

30. לטענת המשיבה, המבקש שוטח בבקשתו מקבץ טענות, כאשר הוא אינו מבחין בין טענות שכוחן יפה לעניין העילה שאין יסוד לאשמה, לבין העילה של נסיבות אחרות. בהתייחס לטענותיו הנוגעות לעילה הראשונה, טענה המשיבה, כי יש לדחות על הסף. כך טענה, כי דין טענתו ולפיה, מדובר בחקירת בזק, גובלת באבסורד שכן, הדחיפות שבחקירה המתנהלת כנגד חשוד המצוי במעצר ידועה, נוכח העובדה, כי ימי המעצר ניתנים במשורה. על כן, עשתה המשטרה כל אשר לאל ידה על מנת למצות את החקירה במהירות האפשרית.

31. כן טענה המשיבה, כי בשלב הגשת כתב האישום, עמדה בפניה עדות המתלוננת שהייתה מהימנה על פניה, בהצטרף לתיעוד הרפואי מבית החולים. גרסת המתלוננת ומאפייני החתכים שעל ידיה, כמו גם הסתירות בגרסאות המבקש והעובדה, כי טענתו לפגיעה עצמית נטענה בעלמא, הביאו את המשיבה למסקנה, כי הטענה לפגיעה עצמית מופרכת על פניה. כן הדגישה המשיבה, כי "בדיקת חיים" על ידי מומחי המכון לרפואה משפטית, נערכת במקרים נדירים בלבד.

32. המשיבה הוסיפה וטענה, כי לא היה טעם בשליחת הסכין עליה הצביעה המתלוננת לבדיקת טביעות אצבע, הן לאור העובדה, כי המבקש התגורר בדירה והייתה לו גישה חוקית לסכין והן לאור העובדה שהמתלוננת טענה, כי נחתכה מחפץ חד שטיבו אינו ידוע. כן טענה, כי קיום החתכים תועד בתיעוד הרפואי ובמזכר משטרתי עובר להגשת כתב האישום וכך גם חבלת הראש של המתלוננת. בנסיבות אלה, כך לטענת המשיבה, הסתמכותה על התיעוד הרפואי ועל המזכר, סבירה לחלוטין. כן טענה, כי עצם העובדה ששני רופאים משפטיים ערכו חוות דעת הקובעת, כי החתכים מתאימים לפצעי הגנה, שומטת את הקרקע תחת טענת המבקש, כי היה על המשיבה לזהות כי מדובר בפצעי פגיעה עצמית. בהקשר זה הדגישה המשיבה, כי כתב האישום אינו מוגש על ידי תובעים אשר הינם מומחים לרפואה משפטית ולשם כך, מסתמכים הם על חוות דעת רופאים שזהו תחום מומחיותם.

לאור כל אלה, ביקשה המשיבה לקבוע, כי היה יסוד להאשמת המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

33. באשר לעילה השנייה שעניינה "נסיבות אחרות המצדיקות זאת", טענה המשיבה, כי לצורך בחינת עילה זו, יש לסקור את השתלשלות ההליכים בעניינו של המבקש. כך, פירטה המשיבה בפירוט רב את מלוא

ההליכים שהתקיימו הן בתיק המעצר והן בתיק העיקרי. לטענת המשיבה, היא נהגה במהלך ההליכים המשפטיים בתום לב, על פי מיטב שיקול דעתה ובמטרה לרדת לחקר האמת. כן טענה, כי פעלה כל העת בשקיפות מלאה ובהתאם להנחיות הנהוגות ביחס לעבודה מול המכון לרפואה משפטית.

34. באשר לשיקול שעניינו נסיבות הנוגעות להליכי המשפט עצמם, טענה המשיבה, כי בית המשפט, אשר נחשף לכל השתלשלות העניינים במהלך ניהול התיק, לא מצא לנכון למתוח ביקורת על התנהלות התביעה, עובדה שיש בה כדי לתמוך בטענת המשיבה ולפיה, היא פעלה כל העת במקצועיות, בהגינות ותוך הפעלת שיקול דעת ראוי. כן טענה, כי סקירת ההליכים מלמדת, כי לא נפל כל פגם באופן ניהול ההליך על ידי המשיבה, כאשר ההליך התנהל בקצב ראוי לאורך מרביתה של פרשת התביעה והדיונים התקיימו כסדרם. דא עקא, כי בסוף שנת 2010 פרצה שביתת פרקליטים, בעטייה לא התייצבה ב"כ המשיבה לשני דיוני הוכחות ובגינה זוכה המבקש ושחרר ממעצרו. לטענת המשיבה, מדובר במימוש זכות ליגטימית המעוגנת בדיני העבודה וטענות המבקש בהקשר זה מוטב ולא היו נשמעות. כך טענה המשיבה, כי אין לתלות בה את הימשכות ההליכים, לא כל שכן לקבוע, כי מדובר בעוול המצדיק פסיקת פיצויים.

35. בנוגע לתקופת מעצרו של המבקש, הזכירה המשיבה, כי תקופת מעצרו השנייה של המבקש מאחורי סורג ובריח, משך 5 חודשים, נעוצה בעובדה, כי לא היה בידי המבקש כדי להציג חלופת מעצר ראויה תחת החלופה בה שהה עד אותה עת, שאחרת היה נותר משוחרר בתנאים מגבילים. בהקשר זה הדגישה המשיבה, כי הצורך בחלופת מעצר נבע ממסוכנותו הלכאורית של המבקש כלפי המתלוננת, נוכח כלל מסכת האלימות שיוחסה לו בכתב האישום. כן טענה המשיבה, כי העובדה ולפיה, המבקש לא הגיש כל בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו משך התקופה הארוכה בה שהה במעצר של ממש וכן בתנאים מגבילים, מטילה צל כבד על התנהלותו ופוגעת בטענתו לזכאותו לפיצויים. כן טענה המשיבה, כי בפסיקה נקבע הכלל ולפיו, ככלל, תשעת חודשי המעצר הראשונים אינם מקנים זכות לפיצוי, בהפנותה לדברי כב' השופט מלצר בע"פ 5097/10 **גל בוגנים נ' מדינת ישראל** (15.1.13) (להלן: "**עניין בוגנים**").

36. לטענת המשיבה, טיב זיכוי של המבקש הינו בעל משמעות לשאלת זכאותו לפיצויים. במקרה דנן, טענה המשיבה, כי המבקש זוכה מעבירת פגיעה בנסיבות מחמירות בגין ביצוע החתכים, נוכח עמדת המשיבה אשר חזרה בה מאישום זה, מבלי שבית המשפט קבע מהו טיב הזיכוי. לדידה של המשיבה, לעובדה, כי לא הוכח פוזיטיבית ולא נקבע כממצא, כי מדובר בעלילת שווא, ישנו משקל לא מבוטל בהתייחס לסוגיית הפיצויים. לטענתה, אירוע החתכים נותר עמום ובלתי פתור וכך נותרה עמומה יתר מסכת האלימות שפורטה בכתב האישום. לעניין זה, הפנתה המשיבה לכך שאף בהכרעת הדין המשלימה זוכה המבקש אך מחמת הספק, בנימוק, כי לא ניתן להפריד בין החלק בעדות המתלוננת המתייחס לחתכים, לבין יתר חלקי עדותה המתייחסים לאירועי האלימות האחרים. כן לטענת המשיבה, זיכוי של המבקש מחמת הספק, רחוק מלהציבו במעמד של "זך בלי פשע", כהגדרת בית המשפט העליון. כמו כן, העובדה, כי בית המשפט מצא לזכותו מחמת הספק בלבד, חרף חזרתה של המשיבה מהאישום המתייחס לחתכים, עומדת למבקש לרועץ. עוד לטענת המשיבה, הרושם הבעייתי שהותיר המבקש בעדותו, כפי העולה מהכרעת הדין המשלימה, כמו גם התנהלותו במהלך משפטו, אשר לא תרמה לחקר האמת, מצדיקים הימנעות מפסיקת פיצויים לטובתו.

37. לטענת המשיבה, המבקש לא הצביע על נסיבות אישיות חריגות, או על נזק בלתי הפיך שנגרם לו בעקבות מעצרו ואף לא תמך טענותיו בדבר הנזקים שנגרמו לו, כטענתו, בכל מסמך או ראיה כלשהי. בהקשר זה הזכירה, כי חלופת המעצר השנייה בה שהה המבקש, כללה יציאה סדירה לעבודה, בהתאם ללוח משמרותיו. מעבר לכך, לטענת המשיבה, התנהלותה במהלך ניהול ההליך ובכלל זה חזרתה בה מהאישום הנוגע לחתכים בשל הספק שהתעורר אצלה, נזקפת לזכותה, באופן המצדיק שלילת או הקטנת חובה בפיצויים, זאת בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון.
38. נוסף על האמור לעיל, טענה המשיבה, כי חל שיהיו ניכר בהגשת הבקשה, תוך שהפנתה לפסיקת בית המשפט העליון לפיה, על בקשה כגון דא להיות מוגשת מיד בתום ההליך הפלילי, או בסמוך לכך. לגישת המשיבה, שיהיו ניכר זה מצדיק, כשלעצמו, דחיית הבקשה.
39. עוד טענה המשיבה, כי אף אם ימצא בית המשפט, כי קמה עילה לתשלום פיצויים בנסיבות המקרה דנן, הרי שסכום הפיצוי לו עותר המבקש משולל כל בסיס משפטי ועולה על תקרת הפיצוי הקבועה בתקנות. לטענת המשיבה, סעיף 80 לחוק העונשין אינו מהווה תחליף להליך אזרחי והפיצויים מכוחו אינם מושתתים על ראשי הנזק המפורטים בפקודת הנזיקין. כן לטענתה, ברובם המכריע של המקרים, מסתכמים הפיצויים שנפסקו בסכומים נמוכים בהרבה.
40. כן ביקשה המשיבה לדחות על הסף את עתירתו של המבקש לפיצויים בגין תקופת שהייתו בתנאי מעצר בית, תוך הפניה לפסיקת בית המשפט העליון לפיה, ימי מעצר בית אינם מזכים בפיצוי כלשהו. בהקשר זה הדגישה, כי פסק הדין עליו סומך המבקש עתירתו זו יצא מאת בית המשפט המחוזי ואין בו כדי לסתור את ההלכה הקיימת.
41. כן טענה המשיבה, כי המבקש סמך עתירתו לפיצויים בגין הנזק הלא ממוני שנגרם לו בשל מעצרו על פסיקת בתי משפט השלום בבקשות לפיצוי לפי סעיף 38(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: "**חוק המעצרים**"). לטענת המשיבה, פסיקת פיצויים על פי סעיף זה, בסכומים להם עותר המבקש, נוגדת את תקנות הפיצויים ואת גובה הפיצוי המקסימאלי שנקבע בהן. כך, לטענת המשיבה, מוגבל הפיצוי להוצאות ההגנה של המבקש ולפיצוי בגין מעצרו ואינו כולל נזקים אחרים שנגרמו לו, תוך שהפנתה בהקשר זה לפסיקה רלוונטית.
42. באשר להוצאות ההגנה להן עותר המבקש, טענה המשיבה, כי מדובר בסכומים מופרזים, אשר אינם נתמכים במסמכים ובקבלות כנדרש. כן התנגדה המשיבה לבקשה לפסיקת תוספת של 50% לסכום לו עתר כפיצוי בגין שכר טרחת עורך דין בטענה, כי בסופו של יום אין המדובר בתיק מורכב לניהול, או בחומר חקירה רב. כן טענה, כי לא מצאה כל החלטה במקרים דומים, בהם חויבה המשיבה בתשלום תוספת, כאמור.

43. בדיון אשר התקיים בפניי ביום 21.9.16, חזרה המשיבה על טיעוניה בכתב והתייחסה לאמור בתגובת המבקש. כן הוסיפה, כי הבקשה מושתתת על עוגנים שאינם משפטיים וכי הסכומים להם עותר המבקש מופרכים וחסרי תקדים. כן טענה, כי טענותיו של המבקש אינן ענייניות, אלא מבוססות על תחושתו לרדיפה מצד המשיבה. כך הדגישה המשיבה, כי התנהלותה הייתה מקצועית ועניינית, תוך שהייתה קשובה לטענות המבקש וסנגורו ופעלה לבדיקתן. כן שבה וביקשה המשיבה לדחות את ההשוואה שערך המבקש באשר לפסיקת בתי משפט השלום הדנה בפיצויים לפי סעיף 38(א) לחוק המעצרים ולהגביל את הדיון לסעיף 80 לחוק העונשין והפסיקה מכוחו. כן שבה והפנתה לפסיקתו העקבית של בית המשפט העליון לפיה, תקופת מעצר בית אינה מזכה בפיצוי, אלא מהווה אחד משיקולי הצדק הנשקלים בגדר העילה השנייה שעניינה "נסיבות אחרות" וביקשה לגזור את הפיצויים המגיעים למבקש, ככל שייקבע, כי אכן זכאי להם, מהסכום המקסימאלי הקבוע בתקנות.

44. בדיון אשר התקיים בפני ביום 25.1.17, שבה המשיבה וטענה, כי התנהלה בהגינות ותוך חתירה לאמת. כן טענה, כי היא נסמכה לאורך כל ההליך על עמדת מומחי המכון לרפואה משפטית ומשחל שינוי בעמדה זו, חזרה בה באופן מידי מהאישום הנוגע לחתכים. לפיכך, טענה המשיבה, כי דין הבקשה להידחות. לחילופין, ביקשה לפסוק למבקש פיצוי שיהווה אחוזים בודדים בלבד מהסכום המקסימאלי בהתאם לתקנות וזאת על רקע התנהלותה הכוללת של המשיבה בניהול ההליך.

45. בתגובתה לבקשה ולהודעה שהוגשו על ידי המבקש ביום 28.5.17, טענה המשיבה, כי דו"ח הביקורת אליו הפנה המבקש אינו כולל כל פרט מזהה ביחס למי מהמקרים המוזכרים בו. בנוסף, חל איסור פרסום ביחס לשמות הפרקליטים שטיפלו בתיקים אלה וזאת, מכוח החלטת בית המשפט העליון בבג"צ 2683/16. בנסיבות אלה, טענה המשיבה, כי היא מנועה מלהתייחס לאמירות שצוטטו בהודעת המבקש והמתייחסות, לכאורה, להליך דנן.

מעבר לכך, טענה המשיבה, כי סעיף 23 לחוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו - 201 קובע, כי דו"חות ביקורת, דוגמת זה אליו הפנה המבקש, לא ישמשו ראיה בהליך משפטי. מכאן, אפוא, כי לדו"ח הנזכר בהודעת המבקש ואשר נערך בהתאם לחוק האמור, אין כל נפקות משפטית בהליך דנן. בנסיבות אלה, עתרה המשיבה להתעלם מהודעת המבקש.

דיון והכרעה:

46. סעיף 80 (א) לחוק העונשין, הדן ב"הוצאות ההגנה מאוצר המדינה", קובע כדלקמן:

"80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה

**שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי
[נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל
קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור."**

47. מלשון הסעיף עולה, כי על מנת שתקום זכות לפיצוי בהתאם להוראת סעיף 80 (א) לחוק העונשין, על נאשם לחלוף על פני שלוש משוכות. הראשונה - תנאי הסף, השנייה - עילות הזכאות והשלישית - שיקול דעתו של בית המשפט (ראו ע"פ 303/02 **חמדאן נ' מדינת ישראל**, פד"י נז(2), 555, 550 (להלן: "**עניין חמדאן**")).

תנאי הסף

48. המשוכה הראשונה שעל המבקש כאן לעבור היא, כי המבקש זוכה בדינו או לחילופין, כי האישום כנגדו בוטל בהתאם להוראת סעיף 94 (ב) לחסד"פ. בענייננו, כאמור, זוכה המבקש ביום 11.6.14 מעבירת פציעה בנסיבות מחמירות שיוחסה לו בגין החתכים על ידי המתלוננת, זאת לאחר שהמאשימה הודיעה כי הינה חוזרת בה מן המיוחס למבקש, ככל שהדבר מתייחס לעובדות המקימות את הוראת החיקוק האמורה. אשר על כן, ניתנה במועד האמור הכרעת דין חלקית בגדרה הוריתי על זיכוי המבקש מהעבירה שעניינה, פציעה בנסיבות מחמירות.

בהמשך, זוכה המבקש בדינו מיתר העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, במסגרת הכרעת דין משלימה שניתנה בענייניו ביום 17.11.14 ולאור נימוקי הכרעת הדין שניתנו ביום 1.3.15, זאת מחמת הספק. מכאן, שאין חולק, כי המבקש עומד בתנאי הסף הנדרש. באשר למהות הזיכוי, נתייחס בהמשך החלטה זו.

עילות הזכאות

49. באשר למשוכה השנייה שעניינה עילות הזכאות, הרי שמסעיף 80(א) לחוק העונשין, אנו למדים על שתי עילות המזכות נאשם בפיצוי. העילה הראשונה היא, כי "לא היה יסוד להאשמה" והעילה השנייה החילופית היא, כי נתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת".

עילת הזכאות הראשונה - "לא היה יסוד להאשמה"

50. משמעה של העילה הראשונה שעניינה, כי "לא היה יסוד להאשמה" היא, כי ההחלטה להעמיד את הנאשם לדין, הייתה בעת שהתקבלה, החלטה שאיננה סבירה. קביעה זו מצריכה מבית המשפט שחזור התשתית הראייתית שעמדה בפני המאשימה ערב הגשת כתב האישום וקביעה, כי חומר הראיות שנאסף לא יכול היה להקים ציפייה סבירה אצל תובע סביר, כי הנאשם יורשע בדין.

לעניין זה ראו ע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל (להלן: "הלכת דבש"), פד"י נו (3), 73, 88, שם נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"עד שנגיע לכלל מסקנה כי לא היה יסוד להאשמה, אין די בכך שניווכח כי נאשם זוכה במשפטו. זיכוי של נאשם הוא תנאי מוקדם והכרחי אך אין הוא תנאי מספיק. שומה עליו על בית-המשפט להוסיף ולבדוק את תשתית הראיות שהייתה עובר להגשת כתב-האישום לבית-המשפט, שרק כך יוכל להגיע לכלל מסקנה אם היה ואם לא היה יסוד להאשמתו של פלוני בדין פלילי. כך, למשל, ניתן לומר כי לא היה יסוד להאשמה במקום שהמעשה אינו עולה כלל כדי היותו עבירה, או במקום - והוא השכיח - שאין תשתית ראיות ראויה. ראו, למשל: ע"פ 1524/93 מיכאלשווילי נ' מדינת ישראל (פרשת מיכאלשווילי [2]), בעמ' 654-655; ע"פ 3583/94 לעדן נ' מדינת ישראל [3], בעמ' 796. יש לבחון באורח אובייקטיבי "אם חומר החקירה שהיה בפני התביעה עובר להגשת כתב-האישום היה מעלה אצל תובע סביר ציפייה כי יש בו ראיות לכאורה לבסס ההרשעה": פרשת יוסף וסרסור [1], בעמ' 519-520, והאסמכתאות בו; נדע כי לא היה יסוד להאשמה מקום "ששום משפטן בר-דעת, לא היה חושב שיש מקום להביא האשמה נגדו [נגד הנאשם - מ' ח']": ע"פ 269/55 היועץ המשפטי נ' דוד (פרשת יעקב דוד [4]), בעמ' 1825. כך הוא כאשר "לא היה לאל ידי התביעה הכללית, מלכתחילה, להוכיח בוודאות סבירה" פרטים מרכזיים באישום (ע"פ 420/63 ברגמן (ברטל) נ' היועץ המשפטי לממשלה (פרשת ברגמן (ברטל) [5]), בעמ' 562). עוד נאמר, כי יש מקום לבחון, לאחר מעשה, אם הזיכוי היה צפוי מראש: ר"ע 310/84 ברעלי נ' מדינת ישראל (פרשת ברעלי [6]), בעמ' 504; ע"פ 425/88 בדיר נ' מדינת ישראל (פרשת בדיר [7]), בעמ' 207. בילוש בניסיון למצוא מכנה משותף לכל נוסחאות אלו כולן יוליכנו קוממיות - ולא להפתעתנו - אל מבחן הסבירות קשישא, אותו מבחן שהורגלנו בו זה מכבר בענפי המשפט כולם, או, אם נישמר בדברינו - ברובם; "סבירות" או היעדר "אשם" מצד התביעה בהגשתו של כתב-האישום לבית-משפט (ראו ע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל (פרשת רייש [8]), בעמ' 487, מפי השופט א' גולדברג). פירוש הדברים הוא זה: במקום שהתביעה נהגה בסבירות ובזהירות ראויה, כראוי לתביעה, לא נאמר כי לא היה יסוד להאשמה גם אם בערבו של יום יצא נאשם זכאי בדינו".

51. בנסיבות אלו ולאור המבחן שנקבע בפסיקה, כמבואר לעיל, עלינו לבחון האם החלטת המשיבה, בעת שהתקבלה, להעמיד את המבקש לדין על סמך התשתית הראייתית שעמדה בפניה ערב הגשת כתב האישום, הינה החלטה סבירה בנסיבות העניין והאם בהקשר זה, נקטה התביעה ב"סבירות ובזהירות הראויה כראוי לתביעה", כפי שנקבע ב"הלכת דבש" לעיל ובע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל, עמ' 847.

52. באם יקבע, כי התשובה לכך היא שלילית, הרי שנבוא לכלל מסקנה, כי ההחלטה להעמיד את המבקש לדין, הייתה בעת שהתקבלה, החלטה שאיננה סבירה וחומר הראיות שנאסף עובר להגשת כתב האישום, אינו מספיק להעמדת המבקש לדין ולא יכול היה להקים ציפייה סבירה אצל תובע סביר וזהיר כנדרש, כי המבקש יורשע בדין בנסיבות העניין. יודגש, כי על מנת להוכיח כי לא היה יסוד להאשמה, אין די בחוסר סבירות סתם, אלא יש להראות "מצב קיצוני של אי-סבירות בולטת" (ראו האמור לעניין זה ב"הלכת דבש" לעיל וכן בע"פ 5923/07 שתיאורי נ' מדינת ישראל (6.4.09) (להלן: "עניין שתיאורי")).

53. במקרה דנן, כזכור, טוען המבקש, כי בחינה סבירה וראויה של חומר הראיות שנאסף עובר להגשת כתב האישום, הייתה מביאה את המשיבה למסקנה, כי אין להעמידו לדין, שכן אין "ציפייה סבירה" להרשעתו. כן טען, כי ברור וגלוי כי החתכים על זרועות המתלוננת מקורם בפגיעה עצמית, בפרט נוכח טענותיו לעניין זה עוד בשלב חקירתו. המבקש העלה מקבץ טענות מהן ביקש להסיק, כי לא בוצעו חקירה ובדיקה ראויות, הן על ידי הרשות החוקרת והן על ידי המשיבה. כך טען, כי לא צולמו החתכים על ידיה של המתלוננת, כי הסכין ששימשה לכאורה לביצוע החתכים לא נשלחה לבדיקת טביעות אצבע וכי לא נבחנו הסתירות שבין גרסת המתלוננת בהודעתה לבין השחזור שנערך עמה. כן לטענתו, וזה העיקר, הזמנת חוות דעת מומחה לרפואה משפטית עובר להגשת כתב האישום, הייתה מובילה את המשיבה למסקנה אליה הגיעה רק בשלב הסיכומים ולפיה, אין מקום להאשים את המבקש בביצוע החתכים בידי המתלוננת, מסקנה אשר ממילא הייתה משליכה על מהימנות המתלוננת והייתה מובילה למסקנה הסופית בדבר צדקת המבקש ובוודאי היעדר העמדתו לדין.

54. אכן, בפסיקה נקבע, כי במסגרת בחינת התשתית הראייתית שהיוותה בסיס לכתב האישום, אין להסתפק בבדיקת הראיות שהיו בפני התביעה בפועל, אלא יש להוסיף ולבחון גם את הראיות שהיו צריכות להיות, באופן סביר, בידי הרשות המעמידה לדין והאם נפקדו מהן, מחמת התרשלות התביעה, ראיות שלו היו ידועות לה, הייתה נמנעת מהעמדת הנאשם לדין (ראו "עניין חמדאן" לעיל). בהקשר זה, יש לבחון האם העובדה שמחומר הראיות שעמד בפני המשיבה נפקדה חוות דעת מומחה לרפואה משפטית, יש כדי להוות התרשלות של המשיבה בגינה הועמד המבקש לדין בחוסר סבירות ועל סמך תשתית ראייתית חסרה. לאחר שבחנתי ושקלתי את טענות הצדדים, סבורני כי יש להשיב על כך בשלילה.

55. כעולה מטיעוני המשיבה וכפי שנפרש בפני גם במסגרת שמיעת ראיות הצדדים, בהחלטתה להגיש כתב אישום כנגד המבקש, הסתמכה המשיבה על גרסת המתלוננת, אשר ממנה התרשמה כמהימנה ואמינה, על התיעוד הרפואי והמסמכים הרפואיים שנערכו על ידי רופאי בית החולים אשר טיפלו במתלוננת, על עדות בנה של המתלוננת, עדות השכן, תמונות הדירה ויתר הראיות שעמדו בפניה ואשר תמכו בגרסת המתלוננת. סבורני, כי העמדת דרישה קטגורית להזמנת חוות דעת מומחה לרפואה משפטית בכל תיק פציעה או חבלה, הינה דרישה בלתי סבירה, אשר אינה נדרשת בכל מקרה ומקרה ונבחנת בנסיבותיו של כל מקרה, תוך ובזיקה למארג הראייתי הכולל המתגבש בכל מקרה פרטי. בחינה כזו צריכה להיעשות על דרך הפרט ותוך בחינה פרטנית של כל מקרה ומקרה, בזיקה למארג הראייתי הלכאורי בו אוזנת המשיבה עובר להגשת כתב האישום ואין מקום לאמירה קטגורית בהקשר זה, כפי עתירת המבקש.

יתרה מזו, גם כאשר הוגשה לבסוף חוות דעת מומחה, כאמור, מטעם המשיבה, הרי שחוות דעת זו גרסה כי המדובר בפצעי הגנה, באופן העולה בקנה אחד עם גרסת המתלוננת. מכאן, שאף אילו עמדה חוות דעת זו בפני המשיבה עובר להגשת כתב האישום, לא היה בה כדי להוביל להימנעות מהעמדת המבקש לדין. נהפוך הוא, היה בה כדי לחזק את המסקנה כי יש בסיס להאשימו בגרימת החתכים. למעלה מן הדרוש יאמר, כי לאור האמור ונוכח העובדה שמומחי המשיבה עצמם סברו כי המדובר בחתכים המהווים פצעי הגנה, אין לקבל את טענת המבקש ולפיה, כל משפטן בר דעת היה מבין כי אופן ביצוע החתכים מעיד כי המדובר בפגיעה עצמית.

56. מעבר לכך, המבקש הואשם גם במעשי אלימות נוספים כלפי המתלוננת ובכלל זה חבלת הראש שנגרמה לה. אין חולק, כי לצורך הגשת כתב האישום בגין מעשים אלה, לא היה צורך בחוות דעת מומחה לרפואה משפטית, טענה ממין זה אף לא הועלתה מפי המבקש. מכאן, שממילא, בהתייחס ליתר המעשים והוראות החיקוק אותן הקימו, עמדה בפני המשיבה תשתית ראייתית מספקת במועד הגשת כתב האישום, מכוחה היה עומד המבקש לדין. מעבר לכך, שוכנעתי כי כלל המעשים, החבלות והפציעות שיוחסו למבקש, השתרגו זה בזה ועוגנו במארג הראיות הלכאורי שעמד בפני המשיבה אותה עת באופן שהקים ציפייה סבירה להרשעת המבקש, אף שזוכה בסופו של יום מהמיוחס לו.

57. הדברים האמורים יפים גם לעניין יתר טענותיו של המבקש בהקשר זה. כך, אני מקבלת את טענת המשיבה כי נמנעה מבדיקת טביעות האצבע על גבי הסכין ששימשה לכאורה לביצוע החתכים היות ולמבקש, שדר בדירה, הייתה גישה חוקית לסכין ומכאן, שגילוי טביעות אצבעותיו על גביה לא הייתה מעלה או מורידה לעניין אשמו. כך, מקבלת אני גם את הסבר המשיבה לעניין הסתפקותה עובר להגשת כתב האישום במזכר המשטרתי ובתיעוד הרפואי הנוגע לחתכים, אשר צולמו רק לאחר הסרת התחבושות, מקום בו העולה מהמזכר המשטרתי והתיעוד הרפואי השתרגו ועלו בקנה אחד עם מארג הראיות הכולל. בנסיבות אלה, הרי שלא מצאתי כי יש בכך כדי להוות "מחדל חקירה" כהגדרתו של זה.

58. כן אציין, כי יש טעם בטענת המשיבה לפיה, היה צורך בביצוע חקירה יעילה ומהירה, נוכח העובדה כי המבקש היה נתון במעצר ונוכח הפיקוח השיפוטי על התקדמות החקירה וקציבת ימי המעצר עד להגשת כתב האישום כנגד המבקש. מכאן, שלא מצאתי כי יש למבקש על מה להלין בהקשר זה ודין טענתו כי מדובר היה בחקירת בזק בלתי ממצה, להידחות.

59. עולה מהאמור, כי אין בידי לקבל את עמדת המבקש כי במקרה שלפנינו לא היה יסוד להאשמתו. על פי התווית הפסיקה, תנאי זה שעניינו היעדר "יסוד להאשמה" הינו תנאי צר ודווקני, אל מול "שיקול הדעת הרחב המוקנה לתביעה להחליט מתי חומר הראיות מצדיק הבאת עניינו של חשוד תחת שבט הביקורת השיפוטית לשם גילוי האמת" ("עניין שתיאוו" לעיל, בעמ' 12).

60. הבחינה הצריכה בהקשר זה, כך נדגיש, הינה בנקודת הזמן הקריטית שעניינה ערב הגשת כתב האישום. זוהי נקודת הזמן הרלוונטית לבחינת התשתית הראייתית הלכאורית בה אווזת המשיבה לביסוס הנטען על ידה בכתב האישום והערכת המצב והציפייה, כי יהא בכך כדי להוכיח מעבר לכל ספק סביר את המיוחס

למבקש בכתב האישום. התפתחות ראייתית הבאה בגדרן של שמיעת הראיות, תוך כדי ניהולו של ההליך והבאת הראיות בפני בית המשפט, אינה נקודת הזמן הרלוונטית לבחינת התנאי שעניינו, כי "לא היה יסוד להאשמה". מכאן, שאין בעובדה כי בסופו של יום הגיעה המשיבה לכלל מסקנה כי קיים ספק בדבר אשמו של המבקש בביצוע החתכים, נוכח שינוי שחל בעמדת מומחי המכון לרפואה משפטית לאחר תום שלב הבאת הראיות, כדי להצביע כי לא היה יסוד להאשמת המבקש.

61. למעלה מן הצריך נוסף ונפנה להחלטת בית המשפט אשר דן בבקשה למעצר עד תום ההליכים שהוגשה בעניינו של המבקש, בה נקבע כי למשיבה ראיות טובות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש, זאת לאחר קיום דיון מפורט לעניין הראיות ולאחר שמיעת טענות הצדדים בהקשר זה. הנה כי כן, התשתית הראייתית, כפי שעמדה בפני המשיבה במועד הגשת כתב האישום, נמצאה מספקת, לאחר שעברה גם את שבט הביקורת השיפוטית בשלב בחינת הראיות לכאורה. יובהר, כי אין משמעות הדבר כי קביעה בדבר קיומה של תשתית ראייתית לכאורית לצורך מעצר עד תום ההליכים שומטת מניה וביה את הבסיס תחת טענה לפיצויים בעילה שעניינה כי "לא היה יסוד להאשמה", אולם נפסק זה מכבר, כי גם להחלטות משלב המעצר יכול שיינתן המשקל המתאים בנסיבות העניין (ראו ע"פ 5205/04 **פנחס גואטה נ' מדינת ישראל** (03.07.07)).

62. לכך מצטרף טיב זיכוי של המערער מחלקו השיווי של כתב האישום, במסגרת הכרעת הדין המשלימה, שהינו זיכוי מחמת הספק. זיכוי זה מצביע על כך כי אין המדובר בזיכוי מוחלט וכפי שפורט בגדר הכרעת הדין המשלימה, הוא בא על רקע חוסר היכולת להפריד ולהבחין בין חלקי גרסתה של המתלוננת, אשר הייתה עשויה מקשה אחת.

63. בנסיבות אלה, באתי לכלל מסקנה, כאמור, כי לא התגבשה במקרה דנן, עילת הזכאות הראשונה הקבועה בסעיף 80(א) לחוק העונשין ולפיה, "לא היה יסוד להאשמה".

עילת הזכאות השנייה - "נסיבות אחרות המצדיקות זאת"

64. עתה עלינו לבחון, האם מתגבשת בענייננו עילת הזכאות השנייה, שעניינה, כאמור, "נסיבות אחרות המצדיקות זאת".

65. אותן "נסיבות אחרות" הבאות בגדר העילה השנייה, לא הוגדרו באופן קטגורי ודיכוטומי בפסיקה ולשון הוראת החוק בהקשר זה רחבה וגורפת ומביאה לכדי מרווח רחב של שיקול דעת הנתון בראש ובראשונה להחלטתה של הערכאה הדנה בעניין. ראו בהקשר זה האמור בספרו של כב' השופט קדמי **"על סדר הדין בפלילים, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום ב"**, עמ' 1791.

בע"פ 1382/00 עמית בן ארויה נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 714 (להלן: "עניין בן ארויה"), הודגש, כי החלופה של "נסיבות אחרות" בסעיף 80(א) לחוק העונשין, נועדה להרחיב את מסגרת המקרים בהם יינתן פיצוי והיא מקנה לבית המשפט שיקול דעת רחב. עם זאת, הרחבה זו איננה ללא מצרים ועל בית המשפט לאזן בין מכלול השיקולים ובהם הגנה על זכויות הנאשם והצורך לפצותו, אל מול האינטרס הציבורי שבהעמדת עבריינים לדין בלא הרתעת יתר של התביעה.

בע"פ 11024/02 ראלב מנצור ואח' נ' מדינת ישראל (9.10.03) נאמר, כי הביטוי "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" הינו עמום וראוי כי כך יישאר על מנת לאפשר לבית המשפט שיקול דעת שאינו תחום ברשימה סגורה של מקרים ואולם, בית המשפט ראה לנכון להתוות קווים מנחים וקטגוריות כלליות בקבעו, כי מדובר בשלושה סוגי עניינים: 1. נסיבות הנוגעות להליך המשפטי עצמו; 2. טיב זיכוי של הנאשם; 3. נסיבות אישיות של הנאשם שזוכה - כגון פגיעה בבריאותו, בשמו הטוב, במשפחתו וכדומה (ראו גם ההפניות שם).

נסיבות הנוגעות להליך המשפטי עצמו

66. במסגרת שיקולים אלה, מושם הדגש על בחינת התנהלות התביעה במהלך ניהול ההליך המשפטי, כמו גם התנהלות רשויות החקירה ועל סוגיות נוספות הקשורות בהליך עצמו. כך, נבחנת השאלה האם התנהלות רשות החקירה או התביעה באורח רשלני, האם התקיימה פעילות בלתי תקינה כגון התנכלות לנאשם או מעורבות שיקולים זרים ופסולים בהעמדתו לדין, כמו גם קיומו של פגם בהליך שהביא לעיוות דין לנאשם (ראו "הלכת דבש" לעיל, ו"עניין שתיאווני"). מנגד, נבחנת במקביל גם התנהלות הנאשם במהלך ההליכים, כאשר ככל שימצא כי התנהלותו במהלך חקירתו או משפטו תרמה להעלאת החשדות נגדו או פגמה ביכולת להגיע לחקר האמת, עלולה להישלל או להיות מופחתת זכותו לפיצוי (ראו: ע"פ 700/00 טוויל נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 450, בעמ' 463 (להלן: "עניין טוויל"); רע"פ 960/99 מקמילן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 294, בעמ' 305).

67. המבקש הלין בבקשתו הן על התנהלות הרשות החוקרת, בנהלה, לטענתו, חקירת בזק בלתי ממצה והן על התנהלות התביעה, באשר לא בחנה באופן ראוי את התשתית הראייתית שעמדה בפניה במועד הגשת כתב האישום, לא שעתה לטענותיו של המבקש ולא פעלה לבחינת גרסתו וכן, עמדה על המשך ניהול ההליך המשפטי באופן שהוביל לעינוי דין מתמשך. מאידך, טענה המשיבה כי פעלה לאורך כל ההליך באופן תקין וראוי, בשקיפות מלאה ולא נפל כל פגם בהתנהלותה.

68. לאחר שבחנתי ושקלתי את טענות הצדדים מזה ומזה, באתי לכלל מסקנה כי לא נפל פגם בולט בהתנהלות המשיבה באופן המצדיק קביעה כי זו פעלה באופן רשלני או בלתי ראוי. כך, לא שוכנעתי כי המשיבה ניהלה את ההליך המשפטי תוך ידיעה כי המדובר ב"משפט סרק" כטענת המבקש, או כי עמדה שלא לצורך על רגליה האחוריות במטרה להרשיע המבקש, כלשונו. כאמור, אין בעובדת זיכוי של המבקש לבדה, כדי להעיד, כשלעצמה, על כך כי לא היה מקום לניהול ההליך מלכתחילה. כן אזכיר, כפי שצוין לעיל, כי לא מצאתי לקבוע כי התקיימו במקרה דנן מחדלי חקירה קשים, כטענת המבקש.

69. אציין, כי לא נעלמו מעיני טענות המבקש ולפיהן, הוא פנה פעם אחר פעם למשיבה ושטח את טענותיו בפניה ואולם, לא היה בכך כדי להביא את המשיבה לשנות מעמדה. עם זאת, גם בכך אין כדי להוות ראיה לאוזלת ידה של המשיבה, שכן, מטבע הדברים, נבחנים הדברים באספקלריה אחרת על ידי המבקש ובא כוחו מזה ועל ידי המשיבה מזה.

70. אף שערר אני למצוקותיו של המבקש וליבי עמו אודות ההכבדה שנגרמה לו משך התקופה המשמעותית בה נוהל ההליך המשפטי כנגדו, לא מצאתי כי יש לתלות את הימשכות ההליכים בהתנהלות בלתי סבירה של המשיבה. זאת ועוד, לא נעלמה מעיני העובדה כי המשיבה לא התייצבה למספר דיונים בעטייה של שביתת הפרקליטים ואף כי סברתי כי יש להורות על ביטול כתב האישום כנגד המבקש מחמת אי התייצבות המשיבה בנסיבות אלה וכך אף הוריתי, הרי שהדין הוחזר לבית המשפט בעקבות פסק הדין שניתן בערעור שהגישה המשיבה על החלטה זו. עם זאת, גם בהקשר זה לא ניתן לומר כי יש לתלות את הימשכות ההליכים בהקשרם של אלה, בהתנהלות בלתי סבירה של המשיבה.

71. כך גם לא נעלמו מעיני טענות המבקש בהודעתו מיום 28.5.17, בזיקה לעולה מדו"ח נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בהקשרו של ההליך דנן. עם זאת, ונוכח עמימות הדברים, לא מצאתי כי יש בכך כדי להוביל קטגורית לקביעה בדבר התנהלות לקויה או בלתי סבירה של המשיבה. הדברים אמורים ביתר שאת שעה שהמבקש עצמו הבהיר בתגובתו, כי אין צורך להידרש לעולה מהדו"ח האמור ולמסקנות המבקר במסגרתו, היות וניתן להגיע לאותן מסקנות מתוך המסכת העובדתית שהוצגה. יוזכר, כי לטענת המבקש, הוסתר ממנו דבר קיומה של פגישה שנערכה בין ב"כ המשיבה לבין מומחי המכון לרפואה משפטית ביום 13.3.11, כמו גם סיכום פגישה זו, במסגרתה נאמר, לטענתו, כי יתכן והחתכים על ידי המתלוננת הינם תוצאה של פגיעה עצמית. כן טען, כי חרף הדברים שעלו בפגישה האמורה, לא ראתה המשיבה להגיש חוות דעת מתוקנת בהתאם.

בתגובתה לבקשה לפסיקת פיצויים, התייחסה המשיבה לטענות המבקש שהועלו בהקשר זה והבהירה, כי השינוי שחל בעמדת מומחי המכון ולפיה, החתכים על ידי המתלוננת מתיישבים יותר עם פגיעה עצמית מאשר עם פצעי הגנה, הוצג בפניה אך במהלך עריכת סיכומי המשיבה ולא במסגרת הפגישה שהתקיימה בין ב"כ המשיבה לבין מומחי המכון בחודש מרץ 2011. כך, לאור השינוי בעמדת מומחי המכון לרפואה משפטית, כאמור, החליטה המשיבה לחזור בה מהאישום בגין גרימת החתכים על ידי המתלוננת.

בנסיבות אלה, ומשלא הונחה בפני תשתית ראייתית מספקת לתמיכה בטענות המבקש בהקשר זה, הרי שאין בידי לקבל את טענות המבקש בדבר התנהלות בלתי תקינה של המשיבה בהקשר זה. יתרה מזו, העובדה, כי המשיבה החליטה לחזור בה מהאישום בגין גרימת החתכים על ידי המתלוננת, בשלב מתקדם של ההליך, היא הנותנת, כי המשיבה פעלה במידת הזהירות הראויה והמתבקשת נוכח השינוי בעמדת המומחים מטעמה והספק שנתעורר בליבה באשר לאשמו של המבקש במעשים.

טיב זיכיו של המבקש

72. בפסיקה הובעו דעות שונות באשר לנפקות שיש לייחס לאופי זיכיו של הנאשם בהתייחס לשאלת הפיצויים להם זכאי הנאשם, כאשר מן הצד האחד עומד זיכיו מוחלט ומן הצד האחר עומד זיכיו מחמת הספק בהתייחס לשאלת הפיצויים (ראו סקירת העמדות השונות כפי שהובאה ב"הלכת דבש" עמ' 113-118; "עניין בן ארויה", עמ' 719-717). כך, ב"עניין טוויל" נאמר, כי הדעה הרווחת הינה כי בעצם היותו של הזיכוי "טכני" או מחמת הספק, יש כדי להוות שיקול מרכזי נגד מתן פיצוי. עם זאת, הובהר בפסיקה, כי אין בזיכוי טכני או בזיכוי מחמת הספק כדי להביא בהכרח לשלילת פיצוי, בעוד שאין בזיכוי "מוחלט" כדי להביא מניה וביה לפסיקת פיצוי, אלא כי זהו אחד השיקולים הצריכים לעניין, הן באשר לשאלה האם יש להעניק פיצוי והן באשר לשיעור הפיצוי, מקום בו נקבע כי יש לפסוק פיצוי כאמור (ראו "הלכת דבש", בעמ' 111; ע"פ 6621/01 בדליאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 870).

73. במקרה דנן, כאמור, זוכה המבקש מהעובדות שיוחסו לו בכתב האישום ככל שהן נוגעות לביצוע החתכים על זרועות המתלוננת ובהתאמה, מביצוע עבירת פציעה בנסיבות מחמירות הקמה מעובדות אלה, נוכח חזרתה של המאשימה מאישום זה לאחר שבוצעה הקראה, בהסבירה כי נתעורר בליבה ספק באשר לאשמתו של המבקש במעשים אלה באופן שאינו מאפשר, לדידה, הוכחת אשמתו מעבר לכל ספק סביר. כמו כן, זוכה המבקש מהחלק השיוירי של כתב האישום ומיתר העבירות שיוחסו לו בגדרו, מחמת הספק, בהכרעת הדין המשלימה.

74. כאמור, אין בעובדת היותו של הזיכוי זיכוי שאינו "מוחלט", כדי לשלול מן המבקש את זכותו לפיצוי.

נסיבות אישיות של המבקש

75. בגדר השיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם, יובא בחשבון מכלול נסיבותיו של הנאשם אשר נבעו ממעצרו, או מאסרו בגין ההליך הפלילי וכך נאמר ב"עניין שתיאוו" לעניין זה:

"סוג הנסיבות השלישי, המשלים את עילת "נסיבות אחרות המצדיקות" פיצוי, עניינו בנסיבותיו האישיות של הנאשם. השיקולים העומדים ביסוד רכיב זה פונים פעמים רבות אל מידת החסד והרחמים של השופט היושב בדין ובגדרם תיבחן השפעת ההליך הפלילי, לרבות מאסר או מעצר אם אלו הוטלו במסגרת ההליך, על הנאשם הספציפי. במסגרת זו יילקחו בחשבון, בין היתר, תוצאות ההליך על בריאות הנאשם, על התא המשפחתי ועל מצבו הכלכלי; ותינתן הדעת לסבל חריג ולעינוי דין חמור שבאו על הנאשם עקב ההליך (ראו עניין חמדאן, בעמ' 559; עניין שלומוב, סעיף 24 לפסק הדין). ברור הוא כי ככל שמשך מאסרו או מעצרו של נאשם ארוך יותר, יקרין הדבר על מידת הפגיעה בו במסגרת עילה זו".

(ראו גם האמור בע"פ 1767/94 יוסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 505).

76. אין חולק, כי במקרה דנן נגרם למבקש סבל רב כתוצאה מניהול ההליך הפלילי נגדו, על כל המשתמע מכך ובפרט נוכח התקופה הארוכה בה היה נתון במעצר מאחורי סורג ובריא וכן בתנאים מגבילים, על ההשלכות הרוחביות הקמות מכך, אלה הכלכליות, אלה הנפשיות וכיוצ"ב.

77. כן טען המבקש, כי חייו נהרסו הלכה למעשה בעקבות ניהול ההליך המשפטי כנגדו, הוא נותר אדם בודד חברתית, מכונס בעצמו וחי בחשש מפני הזולת. כן טען לעוגמת הנפש ולזעזוע שנגרמו לו בעקבות תיוגו כעבריין מסוכן ושהייתו במחיצת חברה עבריינית בבתי המעצר, בפרט נוכח היותו אדם נורמטיבי שזוהי הסתבכותו הראשונה עם רשויות החוק.

78. כן טען המבקש לפגיעה כלכלית שנגרמה לו נוכח שהייתו במעצר של ממש ובהמשך בתנאים מגבילים אשר כללו מעצר בית מלא ובהרחקה מעיר מגוריו צפת, בעקבותיה נקטע רצף חייו התעסוקתי. אלה לא נעלמו מעיניו ושוקללו על ידי ואף ראוי ליתן להם את המשקל הסגולי המשמעותי והנדרש. יחד עם זאת ולשם השלמת התמונה נציין, כי במהלך התקופה בה היה נתון בתנאים מגבילים בעיר מעלות, הותר למבקש לצאת לעבודה, כך שהתאפשר לו לעבוד לפרנסתו ולהשתכר למחייתו.

79. אין חולק כי ההליכים בעניינו של המבקש נמשכו תקופה ארוכה, משך כחמש שנים מאז מעצרו ועד לזיכוי הסופי בהכרעת הדין המשלימה. בחלק מתקופה זו היה עצור מאחורי סורג ובריא (משך תקופות מצטברות של 217 ימים), שוחרר בתנאים מגבילים, לרבות מעצר בית והרחקה מעיר מגוריו, שב למעצר מאחורי סורג ובריא, כמפורט לעיל, שוחרר ואז נעצר בשנית עד לתום ההליכים ושב לשהות בתנאים מגבילים בהיקפים משתנים.

מכלול הנסיבות הפרטניות של המקרה דנן עניין, שהיית המבקש משך תקופה כה ניכרת במעצר מאחורי סורג ובריא, עובדה המקבלת משנה תוקף בהינתן נתוני העושה והיות המבקש אדם נורמטיבי נעדר כל עבר פלילי, כמו גם העובדה כי בעטיים של ההליכים דנן, נקטע מתווה חייו של המבקש ובכלל זה מטה לחמו ופרנסתו. לאלה יש להוסיף את העובדה, כי עם התקדמות ההליכים, הרי שהמבקש אף נעקר ממקום מגוריו וממקום עבודתו, נאלץ לעבור להתגורר בעיר מעלות, שם שולב בעבודה, והכל בהינתן נתוני העושה והשלכות הרוחב הקשות הקמות ממקבץ הנסיבות עליהן הצבענו לעיל.

80. אין חולק כי במקרה דנן הצטרפו להן נסיבות אישיות ונסיבות ייחודיות, אשר תרמו למורכבות ההליך וכן להימשכותו, כפי שפורט בהרחבה לעיל. לכך יש להוסיף את נתוני העושה, היות המבקש נעדר כל עבר פלילי אשר עבד לפרנסתו ואשר בעטיים של ההליכים דנן הושם במעצר מאחורי סורג ובריא, בהמשך הורחק מעיר מגוריו, שהה בתנאי מעצר בית מלאים, הופסקה עבודתו ובהמשך חזר לעבודה בעיר אחרת ויתר השתלשלות האירועים, כמפורט לעיל.

81. אעיר, כי המשיבה הפנתה בטיעוניה ל"עניין בוגנים", בטענה כי בפרשה זו נקבע כלל ולפיו, ככלל, תשעת חודשי מעצרו הראשונים של נאשם אינם מזכים בפיצוי על פי העילה השנייה שעניינה "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". עם זאת, עיון בפסק הדין מעלה כי בסופו של יום, כלל זה לא אומץ באופן גורף אלא נקבע, כי תקופת המעצר הסטטוטורית יכולה לשמש כאמת מידה, אך אין בה כדי להוות שיקול יחידי (ראו חוות דעת הרוב מאת כב' המשנה לנשיאה (כתוארה אז), מרים נאור).

82. לאור כל האמור, סבורני כי המבקש זכאי לפיצוי בגין החלופה השנייה בה נוקט סעיף 80(א) לחוק העונשין, היינו, קיומן של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת".

חישוב סכום הפיצוי וההוצאות:

83. סכום הפיצוי המגיע למבקש מעוגן בתקנות סדר הדין הפלילי (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב - 1982 (להלן: "התקנות").

84. כאמור, המבקש עתר בבקשתו לפיצוי בגין הנזק הלא ממוני שנגרם לו ובין היתר הסבל, עוגמת הנפש, אובדן כבודו עצמי, הגבלת חירותו והצער והבושה שנגרמו לו בגין מעצרו וניהול ההליך המשפטי. את טענותיו בהקשר זה תמך בשורה ארוכה של החלטות אשר ניתנו בבתי משפט השלום ואליהן הפנה בבקשתו. עיון בהחלטות אלה מעלה, כי אלה ניתנו בהתאם לסעיף 38 לחוק המעצרים, שעניינו פיצוי חשוד ששוחרר בלא שהוגש כנגדו כתב אישום. בכך, שונה קטגורית ומהותית הפיצוי הנפסק על פי סעיף זה מהפיצוי הנפסק בהתאם להוראות סעיף 80 לחוק העונשין. בפסיקה נאמר זה מכבר כי השיקולים לעניין פיצוי או תשלום הוצאות עבור מעצר לפני משפט אינם זהים בהכרח לשיקולים לעניין פיצוי או תשלום הוצאות לאחר זיכוי או ביטול כתב אישום (לעניין ההבחנה בין הפיצויים מכוח שני סעיפים אלה, ראו האמור ב"הלכת דבש", בעמ' 86-88). עולה מן האמור, כי לא ניתן להקיש מהמקרים אליהם הפנה המבקש לענייננו וזאת מבלי להביע עמדה בהתייחס למידת התאמתן של החלטות אלה להוראות הדין.

85. מעבר לכך, בפסיקה נקבע במפורש כי הפיצויים הנפסקים בהתאם להוראות סעיף 80 לחוק העונשין מוגבל לפיצויים בגין מאסר או מעצר ולהוצאות ההגנה בלבד, ובניגוד לדיני הנזיקין, אינם כוללים פיצוי בגין ראשי נזק נפרדים של פגיעה בשמו הטוב של אדם או כאב וסבל, באשר אלה גלומים בפיצוי הכללי הניתן בגדרה של העילה שעניינה "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" (ראו האמור לעניין זה ב"הלכת דבש", בעמ' 90, וההפניות שם).

מכאן, שאין מקום לפסיקת פיצוי נוסף בגין נזק לא ממוני, כעתירת המבקש, שכן יהווה הדבר כפל פיצוי ויחרוג מהוראות הדין והפסיקה בהקשר זה.

86. עוד עתר המבקש לפיצוי בגין התקופות בהן היה נתון בתנאים מגבילים בהיקפים משתנים, בטענה לקיומה של מגמה בפסיקה לפיה, יש להעניק פיצוי גם בגין שהייה בחלופות מעצר. לתמיכה בטענה זו,

הפנה לע"פ 4492/01 דוד עשור נ' מדינת ישראל, נז(3) 734 (להלן: "עניין עשור") וכן לדברי כב' השופטת ארבל ב"עניין שתיאורי".

דינה של טענה זו להידחות. הן ב"עניין עשור" והן ב"עניין שתיאורי" הודגש, כי סעיף 80 אינו מזכה בפיצוי בגין התקופה בה שהה נאשם בתנאים מגבילים ובכלל זה במעצר בית. אכן, ב"עניין עשור" הביע כב' השופט מצא דעתו כי יש להרחיב את ההסדרים החקיקתיים הקיימים כך שיכללו אפשרות לפסוק פיצוי גם במצבים בהם חירותו של חשוד או נאשם הוגבלה ולא בדרך של מעצר מאחורי סורג ובריח, אולם ברי כי אין בכך כדי להביא לשינוי ההלכה או לחריגה מהוראות סעיף 80. כמו כן, סברה כב' השופטת ארבל ב"עניין שתיאורי" כי לאור מרכזיותה של הזכות לחירות, אין מניעה להתחשב בהגבלות חירות הפחותות ממעצר, במסגרת ה"נסיבות האחרות". יודגש, כי אין בכך כדי ליצור עילת פיצויים נפרדת בגין התקופה בה הוגבלה חירותו של המבקש באמצעות תנאים מגבילים והצדק עם המשיבה בעניין זה.

87. תקנה 8 לתקנות קובעת כדלקמן:

"פיצוי בעד מעצר ומאסר

8. (א) סכום הפיצוי המרבי בעד יום מעצר או מאסר הוא החלק ה-25 של השכר החדשי הממוצע במשק ביום מתן החלטת בית המשפט לענין הפיצוי, כפי שקבע שר העבודה והרווחה בהודעה לפי סעיף 198א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968.

(ב) סכום הפיצוי המרבי בעד חלקי יום מעצר או מאסר יחושב כחלק היחסי של הפיצוי המגיע לפי תקנת משנה (א)."

88. בהינתן, כי השכר הממוצע לשכירים במשק עומד, נכון לחודש יוני 2019, על סך של 10,845 ₪, הרי שסכום הפיצוי המרבי בגין יום מעצר מכוח תקנה 8 לתקנות, עומד כיום על 434 ₪ ליום מעצר. המבקש היה נתון במעצר של ממש מיום 28.12.09 ועד ליום 4.3.10 וכן מיום 8.7.10 ועד ליום 28.12.08, דהיינו 217 ימים. לפיכך, סכום הפיצוי המקסימאלי המגיע למבקש בגין ימי מעצרו הינו $434 \times 217 = 94,178$ ₪.

89. כן עותר המבקש לפיצוי בגין הוצאות ההגנה. חישוב הוצאות ההגנה נמצא בתוספת שבתקנות הנ"ל וחישובו של המבקש לפיצוי בגין הוצאות נעשה עפ"י החישוב המרבי. כך, עותר המבקש להוצאות הגנה בסך כולל של 57,502 ₪. סכום זה כולל שכ"ט עו"ד בסך 29,516 ₪, עליו ביקש המבקש להוסיף תוספת בשיעור 50% בגין מורכבות ניהולו של התיק. כן כולל סכום זה 13,230 ₪ בגין הוצאות משפט הכוללות תשלום עבור חוות דעת מומחה, הוצאות צילום והוצאות נסיעה וחניה.

90. לאחר שבחנתי את טענות המבקש בהקשר זה, לא מצאתי מקום לפסוק תוספת של 50% על שכר עמוד 23

הטרחת בהתאם לתקנות. אמנם מדובר בהליך אשר נמשך מספר שנים ואשר נסיבותיו לא פשוטות, אך איני בדעה כי מדובר בתיק מסובך ומורכב באופן חריג לניהול. הליך שמיעת הראיות כלל מספר לא חריג של ישיבות הוכחות ורשימת עדי התביעה שנשמעו אינה ארוכה.

יוער, כי בתחילת ההליכים, יוצג המבקש על ידי הסניגוריה הציבורית ומכאן, שחישוב הוצאות שכר הטרחת המגיעות למבקש הינו החל מהשלב בו שכר המבקש שירותיו של בא כוחו הנוכחי.

בהתאם לאמור, חישוב שכר הטרחת המגיע מסתכם בסך של 23,345 ₪ כולל מע"מ.

סכום זה כולל בחובו שכ"ט עו"ד בגין לימוד התיק והתייצבות לישיבה ראשונה בבית משפט בסך 2,294 ₪ כקבוע בתקנות; שכ"ט עו"ד בגין 19 ישיבות נוספות שהתקיימו בתיק העיקרי (סכום העומד על 13,072 ₪ בהתאם לתקנות); 4 ישיבות שהתקיימו בהליך המעצר בהן נטל חלק ב"כ המבקש דנן בשונה מהשלב בו היה מיוצג המבקש ע"י הסניגוריה הציבורית (סכום העומד על 2,752 ₪ בהתאם לתקנות); ייצוג המבקש בדיון בערעור שהוגש, כאשר אין עסקינן בערעור אשר הינו מורכב וחריג בהיקפו (סכום העומד על 1,835 ₪ בהתאם לתקנות).

סה"כ 19,953 ₪ בתוספת 17% מע"מ מתקבל הסכום שנקבע לעיל בסך 23,345 ₪ שזהו סכום הנפסק בהקשר זה.

91. בנוסף, כאמור, עתר המבקש לתשלום הוצאות משפט שונות, כפי המפורט בבקשתו. לבקשה צורפו קבלות בגין הוצאות עבור עריכת חו"ד מומחה, שכר עדות מומחה וכן עבור צילום התיק, המסתכמות לסך של 8,730 ₪. באשר לסכום השיווי הנטען, הרי שבהקשר זה לא צורפו קבלות ואסמכתאות כנדרש. בהתאם להוראת התוספת לתקנות, הרי שיוכרו הוצאות שהוצאו בפועל לפי קבלות בלבד. אשר על כן, סכום הוצאות המשפט המגיע למבקש הינו בסך של 8,730 ₪ (ראו בהקשר זה האסמכתאות והקבלות הרלוונטיות).

92. אציין, כי לא מצאתי להפחית משיעור הפיצויים המגיעים למבקש על פי התקנות, כעתירת המשיבה. זאת, בהתחשב במכלול השיקולים הצריכים לעניין ובהם משך ההליכים, נסיבותיו האישיות של המבקש והנזקים שנגרמו לו עקב מעצרו, הגבלת חירותו וההנמקות המצטברות שפורטו לעיל. כך, גם לא מצאתי לקבל טענת המשיבה לשיהוי בהגשת הבקשה באופן המצדיק שלילת זכותו של המבקש לפיצוי או הפחתה מסכום הפיצוי המגיע לו. סבורני כי בנסיבות העניין ובשים לב להנמקות המצטברות שפורטו לעיל, אין בכך כדי לדחות הבקשה על הסף.

93. לאור כל האמור לעיל, אני מורה כי בגין פיצוי בעד מעצר והוצאות הגנתו, זכאי המבקש לפיצויים מאוצר המדינה לפי סעיף 80(א) לחוק העונשין בסכום כולל של 126,253 ₪.

סכום זה ישולם למבקש בתוך 90 יום מהיום, שאם לא כן, יישא בהפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום

המלא בפועל.

94. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות בגין בקשה זו.

המזכירות תמציא העתק החלטה זו לצדדים.

הערה - בשל שגגה לא ניתנה החלטה בסמוך למועד קיום הדיונים בבקשה דנן.

הנני מתנצלת בפני המבקש וב"כ הצדדים אודות תקלה זו.

ניתנה היום, ט"ו אלול תשע"ט, 15 ספטמבר 2019, בהעדר
הצדדים.